

Samferdselsdepartementet

Høringsnotat

24. oktober 2016

Forslag til nye gebyrforskrifter for taubaner og fornøyelsesinnretninger

- Forslag til ny gebyrforskrift for taubaner
- Forslag til ny gebyrforskrift for fornøyelsesinnretninger
- Forslag om opphevelse av dagens gebyrforskrifter

Innhold

1	Forslaget i hovedtrekk.....	4
2	Bakgrunnen og hensikten med forslag til nye gebyrforskrifter for tilsyn med taubaner og fornøyelsesinnretninger.....	4
3	Finansiering av tilsynsvirksomheten	5
3.1	Spørsmålet om hvilke tilsynsaktiviteter som kan finansieres med gebyrer	6
3.1.1	Forholdet til Finansdepartementets bestemmelser for gebyrer- og avgiftsfinansiering av 6 statlige myndighetshandlinger R112/15	6
3.1.2	Oversikt over sentrale myndighetshandlinger som inngår i gebyrgrunnlaget.....	6
4	Forslag til alternative gebyrmodeller for løpende tilsyn	6
4.1	Departementets forslag til gebyrmodell	8
5	Spesielle forutsetninger som gjelder for fornyelsesinnretninger ved innføring av ny gebyrmodell	9
6	Tilsynsaktiviteter som foreslås dekket i gebyrgrunnlaget for løpende tilsyn (årsgebyr) og avgrensning mot andre aktiviteter	9
6.1	Aktiviteter departementet foreslår skal inngå i gebyrgrunnlaget.....	9
6.2	Aktiviteter departementet foreslår ikke skal inngå i gebyrgrunnlaget	11
7	Nærmere om beregning av gebyrene	12
7.1	Fordeling mellom taubane og fornyelsesinnretninger.....	13
7.2	Nærmere om driftstillatelse	14
7.3	Timepris	14
8	Fordelingen av kostnadene mellom de enkelte tilsynsobjektene.....	14
8.1	Gebyr for løpende tilsyn med taubaner - årsgebyr	14
8.2	Gebyr for behandling av søknad om driftstillatelse for taubane	16
8.3	Gebyr for driftsledersertifisering for taubane.....	16
8.4	Gebyr for løpende tilsyn med fornyelsesinnretninger - årsgebyr	16
8.5	Gebyr for behandling av søknad om driftstillatelse for fornyelsesinnretninger	18

9	Økonomiske og administrative konsekvenser.....	18
10	Merknader til de enkelte bestemmelsene i gebyrforskriften for taubaner.....	18
11	Merknader til de enkelte bestemmelsene i gebyrforskriften for fornøyelsesinnretninger.....	21
12	Gebyrforskrift for taubaner.....	25
13	Gebyrforskrift for fornøyelsesinnretninger.....	27

Forslag til nye gebyrforskrifter for tilsyn med taubaner og fornøylesinnretninger

1 Forslaget i hovedtrekk

Departementet anbefaler å videreføre dagens ordning med årsgebyr. Årsgebyret skal dekke tilsynsmyndighetens kostnader med løpende tilsyn. I tillegg foreslår departementet egne gebyrer for behandling av søknad om driftstillatelse og sertifisering av driftsledere¹. Andre myndighetshandlinger som å holde ulike typer registre oppdatert foreslår departementet at dekkes av årsgebyret.

I tillegg foreslår departementet en ny bestemmelse om at tilsynsmyndigheten skal fakturere virksomheter som ikke legger til rette for gjennomføringen av tilsynets arbeid. Fakturaen skal dekke tilsynsmyndighetens ekstra kostnader.

Departementet foreslår i all hovedsak å videreføre dagens kategorisering av taubaneanlegg som grunnlag for gebyrsatsene, men antall kategorier reduseres noe. For fornøylesinnretninger (tidligere park- og tivoliinnretninger) foreslår departementet en helt ny klassifisering av innretningene basert på objektive kriterier som utgangspunkt for gebyrsatsene.

Departementet har lagt særlig vekt på:

- å forenkle regelverket
- å stimulere til effektivt tilsyn
- at ordningen skal være enkel å administrere
- å bruke objektive og enkelt etterprøvbare kriterier som grunnlag for kategoriseringen
- at reglene skal være lette å bruke og forstå

2 Bakgrunnen og hensikten med forslag til nye gebyrforskrifter for tilsyn med taubaner og fornøylesinnretninger

Tilsynet med tau- og kabelbaner og park- og tivoliinnretninger ble overført fra Det Norske Veritas til Statens jernbanetilsyn med virkning fra 1.1.2012. Den 17. juni 2016 ble ansvaret for fornøylesinnretningene overført fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet til Samferdselsdepartementet.

Da Det Norske Veritas var delegert forvaltningsmyndigheten for tilsynet, var det kontraktsfestet gjennom avtaler mellom både Samferdselsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet og Det Norske Veritas at taubane, park- og tivolitilsynet skulle fullfinansieres av bransjen. Unntaket var i all hovedsak knyttet til deltakelse i internasjonalt arbeid. Dagens regime i Statens jernbanetilsyn er en videreføring av denne finansieringsmodellen, med den endringen at bransjens finansieringsandel er noe redusert. Dagens gebyrregler er hjemlet i forskrift 10.1.2012 nr. 31 *om gebyr til Statens jernbanetilsyn for tilsyn med tau- og kabelbaner mv.* og forskrift 19.1.2012 nr. 82 *om gebyr til Statens jernbanetilsyn for godkjenning av og tilsyn med innretninger til bruk i tivoli og fornøylesparker.*

Forslagene til ny lov om taubane og ny lov om fornøylesinnretninger inneholder regelendringer som i seg selv krever omlegging av gebyrreglene. Videre har departementet gitt Statens jernbanetilsyn en føring om en omlegging av tilsynet til en mer moderne tilsynsmetodikk². Statens jernbanetilsyn er nå i ferd med å slutføre arbeidet.

¹ Sertifisering av driftsledere gjelder bare taubaner.

² Se tildelingsbrev til SJT fra 2012

Statens jernbanetilsyn vil i større grad rette innsatsen mot virksomhetenes sikkerhetsstyring. Målsetningen er at næringen selv skal være i stand til å sikre og dokumentere at virksomheten til enhver tid er forsvarlig og i samsvar med regelverket.

Ny tilsynsmetodikk utfordrer gebyrreglene i hovedsak på to måter.

- Hjemmel: Har tilsynsmyndigheten hjemmel til å kreve gebyr for de handlingene ny tilsynsmetodikk innebærer?
- Fordeling: Gir gebyrer som springer ut i fra det enkelte anlegg en hensiktsmessig fordeling?

Sentralt i ny tilsynsmetodikk er at Statens jernbanetilsyn utarbeider tilsynsprogram etter en risikovurdering, der virksomheter som driver taubaner og fornøyelsesinnretninger vurderes og prioriteres for tilsyn ut fra den risiko de er vurdert å utgjøre. Etter at tilsynsmyndighetene har valgt ut hvilke virksomheter det skal føres tilsyn med, vurderer og avgjør tilsynsmyndighetene tilsynsform. Tilsynsformen må avgjøres ut ifra det som anses å være mest hensiktsmessig i hvert enkelt tilfelle. Tilsynsmyndighetens tilsynsformer kan for eksempel være stedlig tilsyn, ledelsesmøter, tilsynsmøter, egevaluering og dokumentgjennomgang.

Departementet foreslår å tilpasse gebyrreglene slik at det ikke kreves gebyrer for myndighetshandlinger tilsynet ikke lengre gjennomfører³, og hjemmelsgrunnlaget bør oppdateres for nye myndighetshandlinger som har kommet til⁴ og som skal inngå i gebyrgrunnlaget.

Tilsynsmetodikken vil i større grad enn tidligere være systemrettet, og basere seg på at virksomhetene skal ha et sikkerhetsstyringssystem for å styre sikkerheten.

Tilsynsmetodikken vil være lik for fornøyelses- og taubaneverksamheter.

Departementet mener at en mer moderne tilsynsmetodikk bør følges opp med forslag til en ny gebyrmodell for tilsyn med taubaner og fornøyelsesinnretninger.

3 Finansiering av tilsynsvirksomheten

Statens jernbanetilsyn har ansvar for tilsyn med jernbane, taubane og fornøyelsesinnretninger. Tilsynet med jernbane finansieres i sin helhet av fellesskapet. Tilsynet med taubaner- og fornøyelsesinnretninger finansieres i all hovedsak av gebyrer betalt av bransjene. En mindre andel finansieres over statsbudsjettet og skal dekke blant annet tilsynsmyndighetenes veiledningsplikt etter forvaltningsloven, regelverksutvikling og internasjonal deltakelse på nevnte områder. Grunnleggende er det to alternative finansieringskilder tilgjengelig:

1. Fellesskapsfinansiering av tilsynsoppgavene ved bevilgning over statsbudsjett uten inntektskrav
2. Finansiering av tilsynsoppgavene ved gebyrer

I tillegg kan de to alternativene kombineres, slik som tilsynsmyndighetenes tilsynsaktiviteter finansieres i dag. Departementet mener det er naturlig med en fortsatt finansiering av tilsynsoppgavene gjennom gebyr. Departementet viser til Finansdepartementets *Bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering* (R112/15).

³ Eksempel: Årlig sikkerhetsmessig godkjenning.

⁴ Eksempel: Ledelsesmøter, driftstillatelser for fornøyelsesinnretninger.

3.1 Spørsmålet om hvilke tilsynsaktiviteter som kan finansieres med gebyrer

Begrepet tilsyn er ikke legaldefinert og innholdet i tilsynsbegrepet har utviklet seg over tid. Tilsynsmeldingen St. meld. Nr. 17 (2002-2003) *Om statlig tilsyn* opererer med et utvidet tilsynsbegrep. På side 22 i meldingen fremgår følgende definisjon:

"Tilsynsbegrepet kan i vid forstand forstås som et fellesbegrep for all aktivitet eller virkemiddelbruk som iverksettes for å følge opp et lovverks intensjoner."

Departementet legger i det videre denne forståelse til grunn.

Departementet har lagt vekt på at tilsynsmyndigheten må kunne forbedre sin tilsynsmetodikk og endre hvilke aktiviteter og virkemidler tilsynet ønsker å bruke, *uten* at endringene i metodikken skal gå ut over tilsynets mulighet til å kreve gebyrer for de handlingene de faktisk gjør som en del av sitt tilsynsarbeid.

3.1.1 Forholdet til Finansdepartementets bestemmelser for gebyrer- og avgiftsfinansiering av statlige myndighetshandlinger R112/15

Innholdet i tilsynsbegrepet er ikke *avgjørende* for statens mulighet til å kreve gebyrer. Statens mulighet for å kreve gebyr er først og fremst begrenset til myndighetshandlinger. Ett grunnvilkår etter R112/15 er at aktiviteten er en myndighetshandling.

3.1.2 Oversikt over sentrale myndighetshandlinger som inngår i gebyrgrunnlaget.

Fra et fugleperspektiv finnes i utgangspunktet to typer anlegg og innretninger:

- anlegg og innretninger som *har driftstillatelse*
- anlegg og innretninger som *skal ha driftstillatelse (som ennå ikke har det)*

For anlegg og innretninger som har driftstillatelse fører Statens jernbanetilsyn løpende tilsyn. Aktører som ønsker å ta i bruk anlegg og innretninger som skal ha driftstillatelse, og som ennå ikke har det, må sende søknad om driftstillatelse til Statens jernbanetilsyn som behandler søknaden.

Det finnes i hovedsak to prosesser der *virksomhetene* må forholde seg til tilsynsmyndigheten.

1. Løpende tilsyn
2. Søknad om driftstillatelse

I tillegg har vi en tredje prosess som ikke berører virksomheter direkte, men personer som ønsker å avlegge driftsledereksamen med sikte på å bli driftsledere⁵. Denne prosessen er:

3. Driftsledersertifisering

De tre prosessene driftstillatelse, løpende tilsyn og sertifiseringer bygger alle på ulike typer myndighetshandlinger og danner dermed selvstendige grunnlag for gebyrer.

4 Forslag til alternative gebyrmodeller for løpende tilsyn

Departementet har vurdert tre ulike gebyralternativ for løpende tilsyn:

1. Kun årsgebyr
2. Faktura etter medgått tid / ressursbruk

⁵ Driftsledersertifisering er bare aktuelt for drift av taubaner.

3. Årsgebyr i kombinasjon med et variabelt gebyrelement som dekker kostnader som oppstår i de tilfellene der virksomheten ikke legger til rette for gjennomføringen av tilsynets arbeid

Departementet har lagt vekt på følgende prinsipielle hensyn i utviklingen av ny gebyrmodell:

- Den må gi aktørene et forutsigbart kostnadsbilde
- Den må gi aktørene et insentiv til å tilrettelegge for effektivt tilsyn
- Den må være enkel å administrere og hindre tidkrevende diskusjoner med virksomhetene om valg av tilsynsobjekt og tilsynsform
- Den må sikre at åpenhet om uønskede hendelser ikke gir negative konsekvenser for størrelsen på gebyret
- Den må sikre en fortsatt høy gebyrfinansierungsgrad

Departementet anbefaler årsgebyr i kombinasjon med et variabelt gebyrelement, jf. punkt 3 listen ovenfor.

Departementet bemerker at det variable gebyrelementet gjelder generelt og omfatter således også de øvrige gebyr som foreslås: gebyr for driftstillatelse for taubane og fornøyelsesinnretning og gebyr for sertifisering av driftsleder på taubane. For øvrig anses gebyrene i hovedsak som videreføring av dagens praksis.

Alternativ 3 kombinerer alternativene: "Faktura etter medgått tid / ressursbruk" og "Kun årsgebyr". En virksomhets totale gebyrbyrde vil i dette alternativet bestå av et årsgebyr (en fast del), med et eventuelt tillegg for nærmere bestemte tilsynsaktiviteter (en variabel del).

Departementet mener at et fast årsgebyr, men med mulighet for å fakturere for merarbeid og ekstrakostnader som oppstår hvis en virksomhet ikke legger til rette for tilsynsmyndighetens arbeid i utgangspunktet tar med seg både positive og negative sider ved de to andre alternativene. Samtidig gir modellen mulighet til å balansere hensynene på en effektiv måte. Årsgebyr alene gir ingen klare direktevirkende insentiver for virksomhetene til å legge til rette for et effektivt tilsyn eller for å redusere risiko, mens kun fakturering av medgått tid og ressursbruk kan gå utover tilliten mellom tilsynsmyndigheten og virksomhetene og dermed vanskeliggjøre tilsynsarbeidet. Med en slik "hybridmodell" kan et årsgebyr skape en nødvendig forutsigbarhet samtidig som tilsynsmyndigheten kan fakturere for eventuelle ekstra kostnader som påløper for virksomheter som ikke legger til rette for tilsynets arbeid. Departementet finner det også som mer naturlig at eventuelle ekstra kostnader belastes den enkelte virksomhet istedenfor at disse utgiftene spres på også de andre virksomhetene.

Denne gebyrmodellen kombinerer to ulike tilnærminger til gebyr. Det ligger dermed en ekstra kostnad knyttet til det å utforme, vedlikeholde og følge opp modellen. Helt konkret må fordelingsnøkkelen i årsgebyret utformes og vedlikeholdes samtidig som man også må regne på timepriser som reflekterer kostnadene og legge til rette for tidsregistrering som må danne utgangspunktet for faktura etter medgått tid. Det kan karakteriseres som negative sider ved denne modellen.

Gebyrmodellen for løpende tilsyn vil omfatte alle virksomheter med driftstillatelse for taubane eller fornøyelsesinnretninger, uavhengig av om det er enkeltpersoner, private eller offentlige virksomheter (herunder statlig, fylkeskommunal og kommunal forvaltning) som driver tilsynsobjektene. Antallet taubaner med driftstillatelse og antallet fornøyelsesinnretninger med sikkerhetsmessig godkjenning var i 2015 henholdsvis ca. 800 og 900.

Forslaget om ny gebyrforskrifter for taubane og for fornøyelsesinnretninger vil innebære forenklinger for næringene. Ny gebyrforskrift for fornøyelsesinnretninger vil inneholde tydeligere og mer objektive kriterier for klassifisering av fornøyelsesinnretninger og ny gebyrforskrift for taubaner vil

blant annet oppheve ordningen med gebyr for ny utstedelse av driftstillatelse hver gang et anlegg bytter driftsleder/stedfortreder.

Valg av gebyrmodell er diskutert i en ekstern referansegruppe, der representanter fra de aktuelle tilsynsområdene har deltatt⁶. Nedenfor følger en kort oppsummering av de synspunktene som fremkom under presentasjonene.

Ingen uttalte seg positivt om alternativ 2 – "Faktura etter medgått tid/ressursbruk". Gruppen anså at alternativ 1 – "Kun årsgebyr" hadde mange positive sider, men uttrykte skepsis til at med modellen vil de "flinkeste aktørene" subsidiere tilsynet med de "mindre flinke" aktørene. Alle ytret et ønske om en "hybridmodell", alternativ 3. Gruppen la vekt på:

- Forutsigbarhet for aktørene
- Å forhindre alternativer som forsterker diskusjoner om valg av tilsynsobjekt eller som motiverer aktørene til å forsøke å påvirke valg av tilsynsobjekt
- Å sikre at aktører, som ikke legger til rette for tilsynets arbeid, bærer kostnadene dette medfører og at disse ikke "veltes over" i årsgebyret for alle
- Å ikke tilstrebe "millimeternøyaktighet" i gebyrreglene, som kan føre til unødvendig kompliserte og/eller administrative tunge modeller
- At gebyrmodellen ikke må gi aktørene intensiver til å underrapportere, men i stedet for stimulere til mer åpenhet rundt sikkerhetsspørsmål

4.1 Departementets forslag til gebyrmodell

Departementet foreslår en gebyrmodell med et fast årsgebyr, og mulighet for å tilleggsfakturere virksomhetene som ikke legger til rette for tilsyn. I tillegg videreføres gebyr for andre myndighetshandlinger som gebyr for driftstillatelse og gebyr for driftsledersertifisering på taubane. Departementet viser til argumentene ovenfor, og at forslaget til ny gebyrmodell langt på vei anses å bygge på dagens ordning.

Forslaget innebærer at virksomheter som har driftstillatelse for taubaneanlegg/fornøyelsesinnretning per 1. januar skal betale ett årsgebyr per taubaneanlegg/fornøyelsesinnretning. Årsgebyret dekker tilsynsaktivitetene Statens jernbanetilsyn gjennomfører ved løpende tilsyn. Årsgebyret springer ut i fra en kategorisering av anleggene og innretningene.

En egen ny bestemmelse skal dekke kostnader som oppstår i de tilfellene der virksomheter ikke legger til rette for gjennomføringen av tilsynets arbeid. Bestemmelsen er ment å fungere som en sikkerhetsventil.

Forslaget innebærer at virksomheter som legger til rette for tilsynets arbeid kun faktureres ett gebyr per år per taubaneanlegg/fornøyelsesinnretning (årsgebyret) til dekning for alle SJTs *løpende tilsynsaktiviteter*.

⁶ Referansegruppens medlemmer:

Taubane: Norsk Tau- og kabelbaners Forening, Ulriken Taubaneselskap AS og Alpinanleggens Landsforening

Park- og tivoli: Halsteinsrud Gokartutleie, Hugos Tivoli, Høyt og Lavt aktivitetspark AS, Opplevelsessenteret Østfoldbadet, Kongeparken og Tusenfryd

5 Spesielle forutsetninger som gjelder for fornøyelsesinnretninger ved innføring av ny gebyrmodell

For å kunne innføre ny gebyrmodell med objektive kriterier for klassifisering av fornøyelsesinnretninger, er tilsynet avhengig av å motta informasjon om tilsynsobjektene fra virksomhetene. Ettersom de objektive kriteriene for klassifisering er nye og tilsynet ikke besitter relevant informasjonen om de enkelte tilsynsobjektene til å klassifisere dem, har tilsynet som et ledd i forberedelsene til innføring av ny gebyrmodell sendt brev med noen konkrete spørsmål til virksomhetene. Tilsynet har mottatt tilbakemelding om kun 1/3 av registrerte tilsynsobjekter.

Forslag til ny forskrift om fornøyelsesinnretninger § 6-3, 1. ledd, inneholder følgende overgangsbestemmelse: (sitat)

"Virksomheter som har fornøyelsesinnretninger som ved ikrafttredelse av denne forskrift har sikkerhetsmessig godkjenning gis tidsbegrenset driftstillatelse inntil Statens jernbanetilsyn har verifisert at innretningen fyller forskriftens krav."

Den lave svarprosenten, kombinert med overgangsbestemmelsen, innebærer at en rekke fornøyelsesinnretninger vil kunne drives videre i lang tid uten at tilsynet får gebyrklassifisert og fakturert virksomhetene for årsgebyr. Departementet foreslår derfor at den nye gebyrforskriften for fornøyelsesinnretninger bør inneholde en overgangsbestemmelse som sikrer at tilsynet får fakturert for sin tilsynsutøvelse fra 1. januar 2017.

Departementet har vurdert ulike alternativer. Forslaget innebærer at kun virksomheter som per 1. januar 2017 har gitt Statens jernbanetilsyn opplysninger for å foreta gebyrklassifisering av fornøyelsesinnretningene vil nyte godt av den foreslåtte overgangsordningen. Øvrige virksomheter må søke om ny driftstillatelse. Virksomheter som ikke innser konsekvensen av å unnlate å gi opplysninger, vil kunne oppleve dette som en tyngende konsekvens. Dersom mange virksomheter må søke på nytt, vil dette dessuten innebære økt ressursbruk i tilsynet til saksbehandling. Departementet vurderer imidlertid ikke alternativet som mer inngripende eller ressurskrevende enn dagens ordning med årlige søknader og vedtak om tildeling av sikkerhetsmessige godkjenninger. For en stor del av virksomhetene vil ikke det å måtte søke om driftstillatelse innebære noe stort inngrep ved at driften må opphøre, ettersom de vil ha tid til å søke om driftstillatelse før sesongen starter. Alternativet innebærer en forutsigbar ordning for virksomhetene, i det tilsynet vil orientere virksomhetene før innføringen av ny gebyrmodell.

Forslaget gir virksomhetene et effektivt insentiv til å medvirke til å inngi opplysninger om grunnlaget for klassifisering, noe som innebærer at tilsynet kan håndheve ny gebyrmodell fra 1. januar 2017. Virksomheter som leverer opplysninger i tide vil omfattes av overgangsbestemmelsen i forskrift om fornøyelsesinnretninger § 6-3, og vil komme bedre ut enn etter dagens ordning med årlig sikkerhetsmessig godkjenning.

6 Tilsynsaktiviteter som foreslås dekket i gebyrgrunnlaget for løpende tilsyn (årsgebyr) og avgrensning mot andre aktiviteter

6.1 Aktiviteter departementet foreslår skal inngå i gebyrgrunnlaget

Årsgebyret skal dekke tilsynsmyndighetens kostnader med løpende tilsyn med taubaneanlegg og fornøyelsesinnretninger.

Samferdselsdepartementet foreslår at kostnadene med tilsynsaktivitetene nedenfor inngår i gebyrgrunnlaget for årsgebyr:

Tilsyn i vid forstand omfatter alle aktiviteter som inngår i tilsynsmyndighetens oppfølging av at virksomheter som har driftstillatelse driver i samsvar med lovgivningen og forutsetningene i driftstillatelsen. Alle tilsynsobjektene blir vurdert under arbeidet med tilsynsprogrammet. Et tilsynsobjekt blir altså risikovurdert, det vil si underlagt tilsyn, uavhengig av videre oppfølging.

Departementet vil presisere at utarbeidelse av tilsynsprogram, stedlig tilsyn, dokumentgjennomgang, ledelsesmøte, tilsynsmøte, egenerklæring og håndtering av avvik, er tilsynsaktiviteter som eksempelvis vil inngå i gebyrgrunnlaget for årsgebyr.

I tillegg til aktivitetene nevnt ovenfor gjennomfører tilsynsmyndigheten flere andre handlinger hvis formål er å gjøre næringen bedre i stand til håndtere den risiko virksomheten innebærer og som næringen selv er ansvarlig for å håndtere.

Veiledning og erfaringsoverføring

For at en lov skal kunne fremme de mål samfunnet har med loven, må reglene kommuniseres ut til lovens adressater.⁷

Veiledning er ett av virkemidlene Statens jernbanetilsyn rår over i sin tilsynsrolle. Veiledningen kan ha en konkret form i den forstand at den retter seg mot en virksomhet (for eksempel der tilsynet har konstatert avvik fra lov og eller forskrift), eller den kan ha en generell form der Statens jernbanetilsyn informerer om regulerings formål, krav i regelverket eller andre temaer av betydning for dem regelverket retter seg mot.

Generell veiledning er et pedagogisk virkemiddel for å påvirke holdninger og skape forståelse for de hensyn som ligger bak reglene. Veiledning har blitt et viktigere virkemiddel i takt med at tilsynsmetodikken har gått mot mer bruk av funksjonskrav og internkontroll.

Tilsynsmyndigheten har også en rolle som erfaringsbærer for bransjen. Tilsynets erfaringer må kunne omsettes til veiledning til nytte for andre i bransjen.

Veiledning kan innebære tilrettelegging av materiale, gjennomføring av seminarer eller andre metoder for erfaringsoverføring. Tilsynsmyndigheten bidrar til at erfaringer fra tilsynskampanjer, sikkerhetsutfordringer og annen informasjon som er relevant for virksomhetenes evne til å drive forsvarlig formidles til næringen. Eksempler på slike aktiviteter kan være deltakelse på messer, utarbeide veiledere og bransjemøter.

Departementet mener aktiviteten bør inngå i gebyrgrunnlaget, både fordi veiledning og erfaringsoverføring naturlig ligger til tilsynsrollen, og fordi det i praksis vil være svært vanskelig å skille ut deler av veiledningsarbeidet fra gebyrgrunnlaget. All den tid all veiledning har samme formål gir det etter departementets oppfatning liten mening å skille mellom ulike veiledningsformer. Tilsynsmyndigheten bør stå fritt til å velge den veiledningsformen som er mest effektiv og gir best effekt uten samtidig å måtte gjøre vurderinger av om en gitt veiledningsform inngår som en del av gebyrunderlaget. Slike vurderinger kan åpne for spekulasjoner om at tilsynsmyndigheten velger veiledningsformer som av bransjen oppfattes som mindre effektive og motivert ut i fra gebyrformål.

Veiledningen vi omtaler her springer ut i fra plikten til å føre tilsyn med sikkerheten i anleggene og innretningene. Veiledning inngår som et sentralt tilsynsvirkemiddel for å ivareta sikkerheten. Departementet presiserer at den gebyrbelagte veiledningen avgrenses mot plikten til å veilede etter forvaltningsloven § 11 der den enkeltes partsinteressen er det sentrale. Slik veiledning skal ikke dekkes av gebyrer, se også punkt 6.2 siste avsnitt.

⁷ Se Risiko og tilsyn Preben Hempel Lindøe, Jacob Kringen, Geir Sverre Braut (red.) 2012 s. 142.

Fellesaktiviteter rettet mot bransjen

Fellesaktiviteter vil blant annet være planlegging, tilrettelegging, kunnskapsinnhenting og oppfølging av bransjetiltak gjennom dialog med bransjen og brukerforum.

Aktiviteten retter seg direkte mot virksomhetene. Tilsynsmyndigheten bør stå fritt til å velge den kommunikasjonsformen som er mest effektiv og gir best effekt uten at valg av form skal være avgjørende for om aktiviteten inngår i gebyrgrunnlaget eller ikke.

Kunnskapsutvikling

I forbindelse med utvikling og innføring av nye konsepter og driftsformer vil det være behov for at tilsynet utvikler ny kunnskap. Når bransjen tar i bruk nye konsepter innfører de i realiteten et nytt tilsynsområde for Statens jernbanetilsyn. Tilsynsmyndigheten kan tilegne seg kunnskap om nye konsepter og andres erfaringer gjennom å delta i relevante internasjonale fora.

Kunnskapsutvikling kan også dreie seg om kunnskap som er nødvendig for å håndtere sikkerhetsutfordringer som allerede er identifisert. Tilsynsmyndigheten kan få utført studier for å utvikle kunnskapsnivået eller for å identifisere sikkerhetsutfordringer.

Slike studier er nødvendige for å håndtere nye risikoaspekter og kan benyttes av både tilsynsmyndigheten og næringen. For at kunnskapsutviklingen skal kunne inngå i gebyrgrunnlaget må aktiviteten imidlertid ha som formål å bidra til økt sikkerhet, blant annet ved å gi aktørene i næringen et bedre grunnlag for å ivareta sikkerhet i egen virksomhet.

6.2 Aktiviteter departementet foreslår ikke skal inngå i gebyrgrunnlaget

Regelutvikling og -revidering

Taubane- og tivolinæringen er i stadig utvikling. Det tilsier at regelverket må tilpasses denne utviklingen. Erfaringsmessig må reglene revideres og oppdateres slik at de fungerer i tråd med formålet i loven og forskriften.

Det vil i tillegg vil det være nødvendig med jevnlig gjennomgang av gebyrreglene for å sikre at gebyrene er i tråd med de førende forutsetningene for gebyrinnkrevingen.

Departementet mener regelutvikling og –revidering må anses som såkalte "myndighetshandlinger" som ikke bør gebyrfinansieres. Departementet viser blant annet til at Statens jernbanetilsyn skal føre tilsyn med at loven med tilhørende forskrifter overholdes, herunder at det er liten tradisjon i Norge for å trekke lov- og forskriftsarbeid inn i tilsynsbegrepet.

Oppfølging av ulykker og hendelser utenfor tilsynets myndighetsområde

Større ulykker med taubaner og fornøyelsesinnretninger forekommer relativt sjelden. For Statens jernbanetilsyn er det derfor viktig at all lærdom hentes ut fra de ulykker som inntreffer. Dette kan innebære arbeidsoppgaver i form av dokumentgjennomgang, analyser og tilrettelegging for kunnskapsoverføring til norsk virksomhet. Denne type oppgaver er også nært beslektet med kunnskapsutvikling som er omtalt ovenfor.

Tilsynets gjennomgang av større ulykker utenfor tilsynets myndighetsområde tar sikte på å identifisere forbedringspunkter for næringen. Oppfølging av ulykker utenfor tilsynets ansvarsområde vil særlig kunne være ulykker i bransjen i andre land, men også relevante ulykker i bransjer som ikke er underlagt vårt tilsyn både i utlandet og Norge. Kunnskap og anbefalinger som springer ut av slik ulykkesoppfølging vil SJT formidle til næringen slik at denne får et bedre grunnlag for å ivareta egen sikkerhet. Kunnskapen vil også danne grunnlag for prioriteringer og fremtidige tilsynskampanjer.

Departementet foreslår å ta ut aktiviteten fra gebyrgrunnlaget fordi tilknytningen mellom aktiviteten og direkte nytte for virksomhetene kan være usikker.

Internasjonalt samarbeid

Departementet mener at internasjonalt samarbeid ikke bør inngå i gebyrgrunnlaget, med mindre arbeidet er konkret kunnskapsutvikling som kommer aktørene til gode.

Veiledning etter fvl § 11

Veiledning etter fvl § 11 kan ikke gebyrlegges jf. forvaltningsforskriften § 7. Prosjektets vurdering er at bestemmelsen ikke er til hinder for at veiledning SJT gjennomfører som en ledd i tilsyn hjemlet i ny taubanelov og lov om fornøyelsesinnretninger § 4-1 Tilsynsmyndighet kan omfattes av gebyrer.

7 Nærmere om beregning av gebyrene

En hovedutfordring med å fastsette gebyrsatser for 2017 for Statens jernbanetilsyns tilsynsutøvelse er at gebyrsatsene skal gjelde frem i tid for aktiviteter som ennå ikke er gjennomført, med tilhørende kostnader som ennå ikke har påløpt.

Kunnskap om kostnader i tidligere perioder kan være en viktig kilde når departementet skal ta stilling til fremtidens kostnader. Samtidig mister aktivitets- og regnskapstall fra tidligere perioder sin direkte relevans dersom premissene for disse avviker fra oppgaveløsningen frem i tid.

Eksisterende regelverk er eksplisitt på tilsynsmyndighetens plikt til å besøke og føre tilsyn med tilsynsobjektene med gitt tidsintervall. En vesentlig andel av Statens jernbanetilsyns tilsynstid har gått med til nettopp dette, å reise rundt i landet for gjennomføre tilsyn med tilsynsobjektene. Dette har gitt en relativt enkel sammenheng mellom prinsipper for kostnadsfordeling og faktiske besøk.

Departementet har foreslått nytt regelverk for taubane- og fornøyelsesområdet som forventes å tre i kraft 1. januar 2017.

Statens jernbanetilsyn utvikler og implementerer en ny tilsynsmetodikk der basis for årlige tilsynsprogram skal være basert på en risikovurdering i tråd med det nye regelverket. Virksomheter og problemstillinger knyttet til tilsynsobjekter og virksomhetene som driver dem, vurderes og prioriteres for tilsyn ut fra den risiko de representerer. Basert på disse vurderingene, sett opp mot tilgjengelige ressurser besluttet hvilke tilsynsobjekter det skal føres nærmere tilsyn med, og hvilken tilsynsform som er mest egnet.

Tilsynsmetodikken skal som nevnt tidligere i større grad enn i dag basere seg på at virksomhetene har et sikkerhetsstyringssystem for å styre sikkerheten. Endringene i tilsynsmetodikken svekker den direkte knytningen mellom gebyrets størrelse og tid tilbragt hos den enkelte virksomhets anlegg/innretning som grunnlag for kostnadsfordeling.

Ny tilsynsmetodikk og nytt regelverk er helt sentrale usikkerhetsmomenter som vanskeliggjør vurderingene av fremtidens kostnader.

Departementet legger opp til en total gjennomgang av kostnadsfordelingen og gebyrbelastningen før 2020. Departementet vil ta inn mindre endringer i de årlige vedtakene om gebyrforskrifter for tilsynsområdene.

Statens jernbanetilsyn får en bevilgning til spesielle driftsutgifter som skal dekke tilsyn med tau- og kabelbaner og tivoli og fornøyelsesinnretninger fullt ut.

I 2016 ble det bevilget NOK 16 466 000 over statsbudsjettet til formålene, mens inntektskravet til gebyrer for tilsyn med tau- og kabelbaner og tivoli og fornøyelsesparker var på 13 674 000.

Staten finansierte følgelig annen ikke gebyrbelagt aktivitet som tilsynet har, og som ikke kan dekkes gjennom gebyrer i 2016.

7.1 Fordeling mellom taubane og fornøyelsesinnretninger

Departementet legger til grunn en fordeling mellom taubane og fornøyelsesbransjen ut fra et anslag av ressursbruk.

Historisk sett har tilsynsmyndighetens ressursbruk vært større på taubanetilsynet enn på tilsyn med fornøyelsesinnretninger. Departementet legger til grunn at utviklingen går i retning av at kostnadene med de gebyrbelagte aktivitetene for til to tilsynsområdene vil nærme seg hverandre og peker på følgende tre grunner til dette:

- Ny tilsynsmetodikk er lik for de to tilsynsområdene
- Det er større vekst i antall fornøyelsesinnretninger enn taubaner
- Risikobildet er tilnærmet likt for de to tilsynsområdene

I tillegg kommer at enkelte taubaner, nærmere bestemt vannskitrekk og rodelbaner, er flyttet fra tilsynsområdet for taubane til tilsynsområde for fornøyelsesinnretninger. Tilsynsmyndigheten forventer å måtte omprioritere deler av ressursbruken fra taubanetilsyn til tilsyn med fornøyelsesinnretninger. Dette medfører at en forholdsvis større andel av kostnadene må bæres av fornøyelsesbransjen.

Inntektskravet for Statens jernbanetilsyn i statsbudsjettet for 2017 er foreslått til NOK 14 000 000. Inntektskravet skal dekke kostnadene Statens jernbanetilsyn har med de gebyrbelagte aktivitetene.

Med utgangspunkt i inntektskravet/gebyrgrunnlaget og tilsynsmyndighetens planlagte ressursbruk, foreslår departementet at NOK 8 000 000 skal belastes taubanebransjen, og at NOK 6 000 000 belastes fornøyelsesbransjen. Dette gir en kostnadsfordeling på ca. 57/43 for henholdsvis taubane/fornøyelsesinnretninger.

Fornøyelsesinnretninger har tidligere hatt sikkerhetsmessig godkjenning, noe som etter forslag til ny tivolilov erstattes av driftstillatelser. Tilsynsmyndigheten har således ingen erfaringstall å basere anslaget på.

Taubanetilsyn

Forutsatt inntakskrav 2017	14 000 000
Andel taubane i prosent	57 %
Andel taubane i NOK	8 000 000
Driftstillatelse, antatt andel	3 %
Driftstillatelse NOK	240 000
Driftsledersertifisering pris per stk	3 600
Driftsledersertifiseringer antatt 80 stk.	288 000
Dekkes av årsgebyr	7 472 000

FIGUR 1: BEREGNING AV ÅRSGEBYR FOR TAUBANE

Fornøyelsesinnretninger

Forutsatt inntektskrav 2017	14 000 000
Andel fornøyelsesinnretninger i prosent	43 %
Andel PTT NOK	6 000 000
Driftstillatelse, antatt andel	3 %
Driftstillatelse NOK	180 000
Dekkes av årsgebyr NOK	5 820 000

FIGUR 2: BEREKNING AV ÅRSGEBYR FOR FORNØYELSEINNRETNINGER

7.2 Nærmere om driftstillatelse

Departementet anslår at henholdsvis 3% tilsynsmyndighetens samlede ressursbruk vil stamme fra søknader om driftstillatelse. Dette medfører henholdsvis NOK 240 000 for taubanetilsynet og NOK 180 000 for tilsyn med fornøyelsesinnretninger.

Departementet understreker at det hefter en viss usikkerhet ved anslaget fordi reglene for driftstillatelse har endret seg. Tilsynsmyndigheten utsteder i dag ny driftstillatelse hver gang et taubaneanlegg bytter sertifisert driftsleder eller stedfortredende driftsleder. Slik ny driftstillatelse er i dag gebyrbelagt. I 2014 behandlet Statens jernbanetilsyn i overkant av 140 slike saker. Etter forslaget til ny taubanelov faller dette kravet nå bort.

Departementet peker også på at arbeid tilsynsmyndigheten hadde med å holde ulike registre oppdatert ble dekket gjennom gebyret for driftstillatelser. Etter forslaget til ny gebyrmodell skal slike kostnader nå dekkes inn gjennom årsgebyret.

7.3 Timepris

Timeprisen er basert på oppdaterte regnskapstall fra Statens jernbanetilsyn og departementet foreslår å redusere dagens timespris for løpende timer fra NOK 1 400 til NOK 1 200.

8 Fordelingen av kostnadene mellom de enkelte tilsynsobjektene

Gebyrsatsene skal gjenspeile den faktiske ressursbruken tilsynsmyndigheten har med å føre tilsyn med hvert enkelt tilsynsobjekt.

8.1 Gebyr for løpende tilsyn med taubaner - årsgebyr

Departementet foreslår å videreføre dagens gebyrforskrift der type taubane og, i noen tilfeller, taubaneanleggets lengde, avgjør størrelsen på årsgebyret. Departementet har lagt vekt på de gode erfaringene Statens jernbanetilsyn har med å basere kategoriene på objektive og enkelt etterprøvbare kriterier.

Departementet foreslår noen mindre endringer. Disse endringene er som følger:

- Antall kategorier for skitrekking reduseres fra fem til to.
- Antallet kategorier for stolheiser med faste klemmer reduseres fra 3 til 2.

Bakgrunnen for disse endringene er å etablere færre og større gebyrkategorier ettersom det er utfordrende å måle forskjell i ressursbruk dersom det er små forskjeller mellom kategoriene og

taubanens lengde. Dette vil forenkle gebyradministrasjonen og det praktiske arbeidet med utarbeidelse av fakturagrunnlag.

Tabellen nedenfor viser dagens inndeling for taubaner som berøres av forslaget.

Dagens kategorier	
	Antall anlegg 2015
Skitrekk	
Skitrekk med lengde mindre enn 250 meter	83
Skitrekk med lengde mellom 250 og 300 meter	21
Skitrekk med lengde mellom 300 og 350 meter	18
Skitrekk med lengde mellom 350 og 400 meter	34
Skitrekk med lengde over 400 meter	361
SUM SKITREKK	517
Stolheis med faste klemmer	
Stolheis med faste klemmer med lengde mindre enn 300 meter	4
Stolheis med faste klemmer med lengde større enn 300 og mindre enn 400 meter	2
Stolheis med faste klemmer med lengde større enn 400 meter	36
SUM STOLHEIS MED FASTE KLEMMER	42

Helt konkret foreslår departementet at alle skitrekk med lengde mindre eller lik 400 meter (gjelder 156 taubaner), slås sammen til én kategori: Skitrekk med lengde mindre eller lik 400 meter. I tillegg foreslår departementet at alle stolheiser med faste klemmer med lengde mindre eller lik 400 meter (gjelder 6 anlegg) slås sammen til en kategori: Stolheiser med faste klemmer med lengde mindre eller lik 400 meter.

Forslag til ny inndeling	
	Antall anlegg 2015
Skitrekk	
Skitrekk med lene under 400 meter	156
Skitrekk med lengde over 400 meter	361
SUM SKITREKK	517
Stolheis med faste klemmer	
Stolheis med faste klemmer med lengde mindre enn 400 meter	6
Stolheis med faste klemmer med lengde større enn 400 meter	36
SUM STOLHEIS MED FASTE KLEMMER	42

Formålet med forslaget er å etablere færre og større kategorier som forenkler administrasjonen av gebyrreglene og det praktiske arbeidet med utarbeidelse av fakturagrunnlag og fakturautsendelse. Departementet kan også vanskelig se at tilsynsmyndigheten kan måle forskjell i ressursbruk der det er mindre forskjeller mellom kategoriene. I tillegg kommer at ressursbruken i mindre grad vil variere med taubanens lengde.

Departementet har av hensyn til forutsigbarhet for bransjen foreslått å opprettholde et skille ved 400 meter.

8.2 Gebyr for behandling av søknad om driftstillatelse for taubane

Departementet foreslår å videreføre gebyret for behandling av søknad om driftstillatelse for å dekke kostnadene forbundet med følgende saksbehandlingsaktiviteter: Registrering, gjennomgang av dokumenter, befarings- og utstedelse av driftstillatelse.

Departementet foreslår faste gebyrsatser basert på klassifisering av taubaneanlegg. Det foreslås også her at tilsynsmyndigheten skal ha adgang til å fakturere virksomheter for manglende tilrettelegging som medfører til ekstra arbeid eller kostnader for tilsynsmyndigheten.

Saksbehandlingen av driftstillatelse for ny taubane, flytting av eksisterende taubane samt sammensetting av brukte komponenter til ny taubane foreslås fakturert med 2 ganger årsgebyret, mens saksbehandling av driftstillatelse ved endringer av eksisterende taubane foreslås fakturert med 1 gang årsgebyret.

8.3 Gebyr for driftsledersertifisering for taubane

Departementet foreslår å videreføre dagens gebyr for Statens jernbanetilsyns sertifisering av driftsledere for taubane for å dekke tilsynets kostnader forbundet med sertifiseringen. Statens jernbanetilsyns kostnader knytter seg her til følgende tilsynsaktiviteter: Utarbeide eksamensoppgaver og vedlikeholde spørsmålsregisteret, registrere påmelding/søknad om sertifikat, gjennomføre eksamen, retting og sensurering av besvarelsen, godkjenne praksisattest og utstedte sertifikat og eventuelt avslå søknad om sertifikat.

Departementet mener at en slik videreføring av gebyr for driftsledersertifisering også er viktig for taubanesikkerheten, siden et gebyr bedre vil kunne sikre at kandidaten forbereder seg i tilstrekkelig grad forut for eksamen.

Departementet mener at dagens gebyr for sertifisering er for lavt i forhold til tilsynets ressurser direkte knyttet til aktiviteten. Tilsynet må vedlikeholde oppdatere eksamensoppgaver for fem ulike typer sertifisering. Ettersom eksamen kun kan gjennomføres i regi av tilsynsmyndigheten er det kun ansatte i Statens jernbanetilsyn som er eksamensvakter under den teoretiske eksamen som varer mellom 30 og 90 minutter. I tillegg skal alle besvarelsene rettes og sensureres av to ansatte i tilsynsmyndigheten for å sikre mot eventuelle feil i rettingen. Eksamensresultatet skal formidles kandidaten, og tilsynet verifiserer at tilstrekkelig praksis i henhold til forskriftskravet er oppfylt for hver enkelt kandidat. Sertifikatet produseres av Statens jernbanetilsyn og sendes til kandidaten. Hvis kandidaten ikke består den teoretiske prøven, underretter tilsynsmyndigheten kandidaten om resultatet.

Departementets vurdering er at ressursbruk i forbindelse med sertifisering tilsvarer tre arbeidstimer. Departementet foreslår derfor å øke gebyrsatsen i ny forskrift til NOK 3 600.

8.4 Gebyr for løpende tilsyn med fornøylesinnretninger - årsgebyr

Departementet foreslår å etablere objektive og etterprøvbare mål og kriterier for klassifisering av fornøylesinnretninger, som kan brukes som grunnlag for årsgebyret.

Forslaget innebærer et klart skille fra dagens kategorisering.

Departementet mener dagens kategorisering av fornøylesinnretninger har den svakheten at den i liten grad bygger på objektive og etterprøvbare kriterier, slik som årsgebyret for taubaner.

Kategoriene mangler også gode generelle beskrivelser, som gjør det enkelt for bransjen og tilsynsmyndigheten å vurdere nye type innretninger. Dette skaper uforutsigbarhet for bransjen og for tilsynets arbeid med å plassere innretninger i riktig kategori. Det vises her især til at bransjen stadig utvikler nye typer innretninger. I tillegg ser man store variasjoner innfor de kjente fornøylesinnretningene som Statens jernbanetilsyn fører tilsyn med. Eksempelvis er det få likhetstrekk mellom en radiobilbane og en zipline.

Departementet har sett hen til California i USA, der *Department of Industrial Relations - The Amusement Ride and Tramway Unit* også har et årsgebyr som fordeles etter ulike typer kategorier. Reglene utmerker seg ved at de beskriver generelle egenskaper ved innretningene, som muliggjør å klassifisere innretningene inn i fire klasser: liten, medium, stor og ekstra stor. Klassene bruker egenskaper ved innretningen som areal, høyde, lengde på turen og hvorvidt innretningen inneholder komplekse sikkerhetssystemer. Erfaringene med disse reglene er gode og Statens jernbanetilsyn har gjennomført noen enkeltstående tester av regelverket på eksisterende innretninger i Norge med positivt resultat.

Den nye klassifisering av fornøylesinnretningene betyr at tilsynsmyndigheten mangler erfaringstall med ressursbruk på den enkelte gebyrklassen. Statens jernbanetilsyn har etterspurt informasjon fra virksomhetene som driver fornøylesinnretninger, men svarprosenten har vært lav, under 30%. Dette betyr at departementet mangler grunnlag for å si hvilke innretninger som faller i de ulike gebyrklassene.

Departementet har vurdert ulike alternativer for fordeling av gebyrbyrden mellom gebyrklassene, og har foreslått følgende fordeling basert på svært usikre forutsetninger om antallet innretninger i hver gebyrklasse.

Departementet har lagt denne prosentvise fordelingen av innretningene mellom gebyrlassene til grunn:

Fornøylesinnretninger	Estimert ressursbruk per år	Anslått antall innretninger i prosent i hver gebyrklasse
Gebyrklasse 1, liten innretning	Gjennomsnitt 2,5 timer	45%
Gebyrklasse 2, medium innretning	Gjennomsnitt 5 timer	35%
Gebyrklasse 3, stor innretning	Gjennomsnitt 11 timer	15%
Gebyrklasse 4, ekstra stor innretning	Gjennomsnitt 14,5 timer	5%

Modellen fra California er ment å skille klassene på bakgrunn av ulike egenskaper ved tilsynsobjektene og de største forskjellene ligger i skillet mellom gebyrklasse 2 og gebyrklasse 3. Karakteristisk for tilsynsobjektene i de to laveste klassene er at de er mindre i omfang, har få komplekse egenskaper og dermed treffer på færre utvalgsriterier. For de to øverste klassene er bildet annerledes. Objektene i klasse 3 og 4 er store, har flere komplekse egenskaper og vil kreve større ressursbruk ved tilsyn. Den antatte sammenhengen mellom kompleksitet og gjennomsnittlig ressursbruk, samt erfaringer fra tidligere år er tatt hensyn til i forslaget.

Departementet antar at hovedtyngden av tilsynsobjektene faller inn i gebyrklasse 1 eller 2, og at et vesentlig mindre antall objekter faller inn i gebyrklasse 3 og 4.

Departementet foreslår en bestemmelse som lar tilsynsmyndighetene omplassere en innretning dersom gebyrklassen er åpenbart urimelig.

8.5 Gebyr for behandling av søknad om driftstillatelse for fornøyelsesinnretninger

Dagens praksis med årlig sikkerhetsgodkjenning erstattes med krav om driftstillatelse for fornøyelsesinnretninger. Departementet foreslår en lik bestemmelse som den som er omtalt ovenfor for taubaner. Gebyret skal også her dekke tilsynsmyndighetens kostnader for behandling av søknad om driftstillatelse, herunder tid til forberedelse, dokumentgjennomgang, befaring, rapportering, prøver og utsendelse av nødvendig dokumenter.

Saksbehandlingen av driftstillatelse for en ny fornøyelsesinnretning, og flytting av faste fornøyelsesinnretninger, foreslås også her fakturert med 2 ganger årsgebyret, mens saksbehandling av driftstillatelse for endring av eksisterende fornøyelsesinnretninger foreslås fakturert med 1 ganger årsgebyret.

9 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslag til nye gebyrregler for taubaner og fornøyelsesinnretninger avviker noe fra eksisterende gebyrregler, og medfører at gebyrbyrden utjevnes mellom tilsyn med taubaner og tilsyn med fornøyelsesinnretninger, noe som fører til noe lavere gebyrer samlet for taubanevirksomheter og noe høyere gebyrer samlet for virksomheter som driver fornøyelsesinnretninger.

Klassifiseringen av fornøyelsesinnretninger foreslås endret, og antallet gebyrklasser reduseres fra 12 til 4 klasser. Gebyrklassene endres for å gjøre det lettere å klassifisere og skape forutsigbarhet for bransjen. På det administrative planet forenkler den nye klassifiseringen arbeidet med så vel innplassering av tilsynsobjektene i ulike klassene som fakturering og oppfølging av innbetalinger. For taubaner er det gjort en forenkling ved at det foreslås færre kategorier. Forøvrig er det ingen administrative konsekvenser av betydning.

Den planlagte utjevningen av tilsynsmyndighetens ressursbruk mellom tilsynsområdene taubane og fornøyelsesinnretninger medfører en relativt sett noe større økonomisk belastning på fornøyelsesinnretningene samlet for bransjen.

En ny hjemmel som gir tilsynsmyndigheten mulighet til å fakturere virksomheter som ikke legger til rette for tilsyn er foreslått innført. Bestemmelsen er ment å ha en allmennpreventiv virkning, som skal stimulere virksomhetene til å legge til rette for et effektivt og kvalitativt godt tilsyn samtidig som kostnadsnivået holdes nede. Bestemmelsen vil komme til anvendelse på virksomheter som ikke legger til rette for tilsynsarbeidet. I tillegg sikrer bestemmelsen at tilsynet får dekket faktiske ekstra kostnader i slike tilfeller og at kostnaden plasseres der den hører hjemme.

10 Merknader til de enkelte bestemmelsene i gebyrforskriften for taubaner

§ 1. Formål

Bestemmelse viderefører dagens formålsparagraf og oppdaterer kun begrepsbruken til bedre å stemme med ny lov om taubaner. Taubanetilsynet er byttet ut med Statens jernbanetilsyn og tau- og kabelbaneanlegg er byttet ut med taubane uten at dette er ment å medføre materielle endringer.

§ 2 Årsgebyr

Første ledd etablerer hvem som har plikt til å betale et årlig gebyr. Bestemmelsen er endret fra dagens forskrift. Plikten til å betale årsgebyr faller nå på den som har driftstillatelse. I dagens forskrift faller plikten på den som har konsesjon. Ordningen med konsesjon er foreslått fjernet i ny taubanelov.

En virksomhet kan levere inn driftstillatelsen for en taubane. En virksomhet som leverer driftstillatelsen før 1. januar skal ikke betale årsgebyr påfølgende kalenderår. Eventuell ny søknad om

driftstillatelse utløser plikt til å betale gebyr for søknad om driftstillatelse etter reglene i § 3. Ved innvilgelse av driftstillatelse påløper også årsgebyr for innværende kalenderår etter reglene i § 2 tredje ledd.

Det betales bare ett årsgebyr for en taubane selv om taubanen kan brukes både i vinter- og sommersesongen.

Andre ledd beskriver hvilke kostnader og aktiviteter årsgebyret dekker. Årsgebyret skal dekke Statens jernbanetilsyns kostnader med løpende tilsyn med taubanene. Med løpende tilsyn menes tilsyn med taubaner som har driftstillatelse. Tilsyn må her forstås i vid forstand, der etterlevelse av lovverket og andre myndighetsoppgaver knyttet til sikkerheten i taubaner inngår. Denne forståelsen er i tråd med definisjonen av tilsyn i St. meld. nr. 17 (2002-2003) *Om statlige tilsyn*. Dette åpner langt på vei for en videreføring av dagens gebyrpraksis og samsvarer med § 5-1 i forslag til ny taubanelov.

De totale kostnadene knyttet til tilsynsaktiviteten dekkes. De totale kostnadene består av de variable kostnadene og den gebyrbelagte aktivitetens andel av tilsynsmyndighetens faste kostnader. Dette er i tråd med Finansdepartementets bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering (R112/15).

Tredje ledd regulererplikten til å betale årsgebyr ved utstedelse av driftstillatelse. Ved utstedelse av driftstillatelse skal det også betales årsgebyr. Det gjøres ikke fratrekk i gebyret for hele måneder slik dagens forskrift § 2 har bestemmelser om. Bakgrunnen for endringen er å forenkle systemet og redusere kostnadene knyttet til administreringen av gebyrordningen.

Fjerde ledd regulerer det tilfelle der det utstedes driftstillatelse for en taubane der årsgebyret allerede er betalt. Etter forslaget skal det i slike tilfeller ikke betales nytt årsgebyr før påfølgende kalenderår. Regelen kan komme til anvendelse for taubaner som har vært bygget om på en slik måte at det etter en vurdering av Statens jernbanetilsyn må søkes om en ny driftstillatelse for taubanen. Merk at det ikke gjøres en ny vurdering av størrelsen på årsgebyret før neste kalenderår. Det vil si at den som har driftstillatelse slipper å betale ekstra årsgebyr inneværende år, selv om taubanen etter ombyggingen hører hjemme i kategori med et høyere gebyr. Tilsvarende gjelder for ombygging som fører til lavere gebyr. I slike tilfeller vil ikke den som har driftstillatelse få redusert eller tilbakebetalt deler av årsgebyret. Bestemmelsen er også aktuell for det tilfelle at Statens jernbanetilsyn både har trukket tilbake en driftstillatelse og utstedt ny driftstillatelse for samme taubane innenfor samme kalenderår.

Det gjøres ikke lenger fratrekk i gebyret for hele måneder slik gjeldende forskrift § 2 har regler om. Bakgrunnen for endringen er å forenkle systemet og redusere kostnadene knyttet til å administrere gebyrordningen.

Femte ledd regulerer årsgebyr ved tilbakekall av driftstillatelsen.

Sjette ledd regulerer hvor mye den som har driftstillatelse skal betale i årsgebyr for taubaner av ulike typer. Regelen er i all hovedsak en videreføring av dagens inndeling der type taubane og lengden på taubanen (for skitrekke og stolheiser med faste klemmer) er bestemmende for størrelsen på gebyret.

Forslaget reduserer antall kategorier for skitrekke fra fem til to. Forslaget reduserer også antall kategorier for stolheisene med faste klemmer fra tre til to. Endringene er foreslått for å forenkle administrasjonen av gebyrene.

Syvende ledd regulerer taubaner som ikke passer inn i noen av de faste kategoriene. Bestemmelsen erstatter regler om individuelt fastsatt gebyr for taubaner som ikke passer i kategoriene.

§ 3. Gebyr for behandling av søknad om driftstillatelse

Første ledd etablerer at den som søker om driftstillatelse for en taubane skal betale et gebyr.

Etter ny taubanelov vil det ikke lenger være nødvendig med ny driftstillatelsen ved skifte av sertifisert driftsleder. Departementet bemerker at Statens jernbanetilsyn fortsatt skal ha melding om skifte, men at behandlingen av slike meldinger heretter vil dekkes av årsgebyret.

Andre ledd beskriver hvilke aktiviteter og kostnader gebyret for søknad om driftstillatelse dekker. Gebyret skal dekke Statens jernbanetilsyns kostnader med å behandle en søknad om driftstillatelse.

Gebyret skal dekke de totale kostnadene knyttet til aktiviteten. De totale kostnadene består av de variable kostnadene og den gebyrbelagte aktivitetens andel av tilsynsmyndighetens faste kostnader. Dette er i tråd med Finansdepartementets bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering (R112/15).

Gebyret skal også dekke eventuelle kostnader knyttet til andre aktiviteter så som befarings i forbindelse med saksbehandlingen av driftstillatelsen. Se likevel siste ledd der det heter at reisetid og reisekostnader dekkes av årsgebyret.

Tredje ledd regulerer gebyrsatsen for behandling av søknad om driftstillatelse for taubaner. Gebyret er knyttet til årsgebyret for taubanekategorien jf. § 2 sjette ledd. Gebyrsatsen multipliseres med 2 for behandling av søknad om driftstillatelse for nye taubaner. Det samme gjelder ved flytting av taubaner og sammensetting av brukte komponenter til ny taubane. Gebyrsatsen multipliseres med 1 for behandling av søknad om driftstillatelse der søknaden skyldes endringer i eksisterende taubaner.

Fjerde ledd etablerer at reisetid og reisekostnader i forbindelse med behandling av driftstillatelse dekkes av årsgebyret.

§ 4 Ekstra timer og kostnader som skyldes forhold hos virksomheten

Første ledd regulerer de situasjonene der virksomhetene ikke legger til rette for tilsynets arbeid. Der manglende tilrettelegging hos aktørene fører til ekstra arbeid eller kostnader for Statens jernbanetilsyn, skal tilsynet fakturere virksomheten for ekstrakostnadene.

Nærmere om "ikke legger til rette for". Formuleringen er først og fremst ment å omfatte hindringer hos virksomhetene eller manglende oppfølging og samarbeidsvilje hos virksomhetene som *negativt påvirker* Statens jernbanetilsyns *mulighet* til å gjennomføre saksbehandling og tilsynsaktiviteter. Dersom en virksomhet ikke har lagt til rette for tilsynsmyndighetens arbeid, skal det tas betalt for ekstra kostnader.

Et eksempel på forhold som kan være omfattet av at virksomheten *"ikke legger til rette for"* tilsynets arbeid kan være at Statens jernbanetilsyn og en aktør har avtalt tilsyn, men ved oppmøte viser det seg at taubanen ikke er klar til drift. Aktuelle kostnader i slike tilfeller kan være tid og kostnader knyttet til å lage og gjennomføre en ny avtale på et annet tidspunkt og reisekostnader i den forbindelse.

Et annet eksempel kan være ekstra arbeid tilsynet har med å innhente og purre på etterspurte dokumenter som årsrapporter, rapporter etter magnetinduktiv prøving med tiltaksrapport eller dokumentasjon på at et pålegg er gjennomført. Aktuelle kostnader i slike tilfeller kan være tid og kostnader Statens jernbanetilsyn har med å purre opp etterspurt informasjon.

Bestemmelsen er også ment å ha en allmennpreventiv virkning som skal stimulere virksomhetene til å legge til rette for et effektivt og kvalitativt godt tilsyn samtidig som kostnadsnivået holdes nede. Bestemmelsen vil ha en individuell preventiv virkning på virksomheter som ikke legger til rette for tilsynsarbeidet. I tillegg sikrer bestemmelsen at tilsynet får dekket faktiske ekstra kostnader i slike tilfeller, og den faktiske kostnaden plasseres der den hører hjemme.

Andre ledd er en unntaksbestemmelse. Reisetid og reisekostnader knyttet til løpende tilsynsaktiviteter er normalt dekket av årsgebyret. Dette følger forutsetningsvis av § 2. Reisetid og reisekostnader som oppstår på grunn av forhold nevnt i første ledd, faktureres imidlertid slike kostnader fullt ut. Det samme gjelder for ekstra reisetid og reisekostnader knyttet til søknad om driftstillatelse, se § 3 fjerde ledd.

§ 5. Gebyr for sertifisering av driftsledere

Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende gebyrforskrift § 7.

§ 6. Gebyr i forbindelse med omsetning av delsystemer og sikkerhetskomponenter for tau- og kabelbane

Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende gebyrforskrift § 8. Hjemmelen for å ilegge gebyret følger av taubaneloven § 1- 6 fjerde ledd.

§ 7. Innkreving, forfallsdato og tvangsgrunnlag for utlegg

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere gebyrforskrift § 9.

§ 8. Ikraftttredelse

Bestemmelsen regulerer når forskriften trer i kraft.

§ 9. Opphevelse

Bestemmelsen opphever tidligere gebyrforskrift fra samme dato som denne forskriften trer i kraft.

11 Merknader til de enkelte bestemmelsene i gebyrforskriften for fornøyelsesinnretninger

§ 1. Formål

Bestemmelsen angir at formålet med forskriften er å fastsette gebyrer for Statens jernbanetilsyns tilsynsoppgaver med fornøyelsesinnretninger. Gebyrene skal dekke Statens jernbanetilsyns kostnader.

§ 2 Årsgebyr

Første ledd etablerer hvem som har plikt til å betale et årlig gebyr. Bestemmelsen er endret fra dagens forskrift. Plikten til å betale årsgebyr faller nå på den som har driftstillatelse. I tidligere forskrift falt plikten på den som har sikkerhetsmessig godkjenning. Ordningen med sikkerhetsmessig godkjenning er foreslått fjernet i ny lov om fornøyelsesinnretninger.

En virksomhet kan levere inn driftstillatelsen for en innretning. En virksomhet som leverer driftstillatelsen før 1. januar skal ikke betale årsgebyr påfølgende kalenderår. Eventuell ny søknad om driftstillatelse utløser plikt til å betale gebyr for søknad om driftstillatelse etter reglene i § 3. Ved innvilgelse av driftstillatelse påløper også årsgebyr for innværende kalenderår etter reglene i § 2 tredje ledd.

Andre ledd beskriver hvilke kostnader og aktiviteter årsgebyret dekker. Årsgebyret skal dekke Statens jernbanetilsyns kostnader med løpende tilsyn med innretningene. Med løpende tilsyn menes tilsyn med innretninger som har driftstillatelse. Tilsyn må her forstås i vid forstand, der foruten etterlevelse av lovverket blant annet også myndighetsoppgaver generelt samt lov- og forskriftsarbeid knyttet til sikkerheten i innretningene inngår. Denne forståelsen er i tråd med definisjonen av tilsyn i St. meld. nr. 17 (2002-2003) *Om statlige tilsyn*. Dette åpner langt på vei for en videreføring av dagens gebyrpraksis og samsvarer med forslaget i § 5-1 i ny lov om fornøyelsesinnretninger.

De totale kostnadene knyttet til tilsynsaktiviteten dekkes. De totale kostnadene består av de variable kostnadene og den gebyrbelagte aktivitetens andel av virksomhetens faste kostnader. Dette er i tråd med Finansdepartementets bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering (R112/15).

Tredje ledd regulerer plikten til å betale årsgebyr ved utstedelse av driftstillatelse. Ved utstedelse av driftstillatelse skal det også betales årsgebyr. Det gjøres ikke fratrekk i gebyret for hele måneder slik dagens forskrift § 4 har bestemmelser om. Bakgrunnen for endringen er å forenkle systemet og redusere kostnadene knyttet til administreringen av gebyrordningen.

Fjerde ledd regulerer det tilfelle der det utstedes driftstillatelse for en innretning der årsgebyret allerede er betalt. Etter forslaget skal det i slike tilfeller ikke betales nytt årsgebyr før påfølgende kalenderår. Regelen kan komme til anvendelse for innretninger som har vært bygget om på en slik måte at det etter en vurdering av Statens jernbanetilsyn må søkes om en ny driftstillatelse for innretningen. Merk at det ikke gjøres en ny vurdering av størrelsen på årsgebyret før neste kalenderår. Det vil si at den som har driftstillatelse slipper å betale ekstra årsgebyr inneværende år, selv om innretningen etter ombyggingen hører hjemme i kategori med et høyere gebyr. Tilsvarende gjelder for ombygging som fører til lavere gebyr. I slike tilfeller vil ikke den som har driftstillatelse få redusert eller tilbakebetalt deler av årsgebyret. Bestemmelsen er også aktuell for det tilfelle at Statens jernbanetilsyn både har trukket tilbake en driftstillatelse og utstedt ny driftstillatelse for samme innretning innenfor samme kalenderår.

Det gjøres ikke lenger fratrekk i gebyret for hele måneder slik gjeldende forskrift § 4 har hatt regler om. Bakgrunnen for endringen er å forenkle systemet og redusere kostnadene knyttet til å administrere gebyrordningen.

Femte ledd regulerer årsgebyr ved tilbakekall av driftstillatelse.

Sjette ledd etablerer fire ulike gebyrklasser for fornøylesinnretninger og bestemmer hvor mye den som har driftstillatelse skal betale i årsgebyr for de ulike gebyrklassene.

Syvende ledd regulerer i hvilken klasse en innretning skal plasseres. Regelen representerer et klart skille fra gjeldende inndeling. Forslaget etablerer i all hovedsak objektive og etterprøvbare mål og kriterier som grunnlag for klassifisering av innretninger.

Fotavtrykket er det arealet en innretning opptar av terrenget uttrykt i kvm. Med opptar menes det området som blir opptatt når en innretningen plasseres i terrenget.

Sikkerhetssonen omfatter det området som må avgrenses for at innretningen skal kunne opereres uten fare for andre. I fastsettelsen av sikkerhetssonene skal det tas hensyn til nedslagsfeltet for gjenstander som kan falle ned fra innretningen.

Til klasse 3 bokstav c. Enheter omfatter for eksempel elementer i høydeparker og gondoler i pariserhjul.

Eksempel på klassifisering.

En innretning som bare treffer ett kriterium i klasse 1 (liten) og bare ett kriterium i klasse 2 (medium) skal settes til klasse 1. Altså en klasse ned fra øverste klasse. En innretning som treffer ett kriterium i klasse 1 (liten) og ett kriterium i klasse 3 (stor) skal settes til klasse 2. En innretning som treffer på ett kriterium i klasse 1 (liten) og to kriterier i klasse 3 (stor) skal settes i klasse 3 (stor).

Andre eksempler:

Ett kriterium i klasse 2 og ett kriterium i klasse 3 = Klasse 2

To kriterier i klasse 1 og ett kriterium i klasse 3 = Klasse 2

To kriterier i klasse 2 og ett kriterium i klasse 3 = Klasse 2

Ett kriterium i klasse 2 og ett kriterium i klasse 4 = Klasse 3

Ett kriterium i klasse 1 og ett kriterium i klasse 2 og ett kriterium i klasse 3 = klasse 2

Ett kriterium i klasse 2 og to kriterier i klasse 1 = klasse 1

To kriterier i klasse 2 og ett kriterium i klasse 4 = klasse 3

Åttende ledd er en unntaksbestemmelse som er ment å ha et snevert anvendelsesområde. Bestemmelsen gir Statens jernbanetilsyn adgang til å plassere en innretning i en annen klasse for de tilfellene der reglene i syvende ledd gir et åpenbart urimelig resultat. I vurderingen av hva som er åpenbart urimelig skal det legges vekt på om ressursbruken med å føre tilsyn med innretningen avviker vesentlig fra andre innretninger i samme klasse. I tillegg skal det tas hensyn til at de fire klassene i syvende ledd er grovinndelinger av alle typer innretninger og at avvik fra gjennomsnittlig ressursforbruk vil være normalt. Statens jernbanetilsyn kan plassere innretninger i både høyere og lavere klasser enn reglene i syvende ledd skulle tilsi.

§ 3. Gebyr for behandling av søknad om driftstillatelse

Første ledd etablerer at den som søker om driftstillatelse for en innretning skal betale et gebyr.

Andre ledd beskriver hvilke aktiviteter og kostnader gebyret for søknad om driftstillatelse dekker. Gebyret skal dekke Statens jernbanetilsyns kostnader med å behandle en søknad om driftstillatelse.

Gebyret skal dekke de totale kostnadene knyttet til aktiviteten. De totale kostnadene består av de variable kostnadene og den gebyrbelagte aktivitetens andel av tilsynsmyndighetens faste kostnader. Dette er i tråd med Finansdepartementets bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering (R112/15)

Gebyret skal også dekke eventuelle kostnader knyttet til andre aktiviteter så som befaringsforbindelse med saksbehandlingen av driftstillatelsen. Se likevel siste ledd der det heter at reisetid og reisekostnader dekkes av årsgebyret.

Tredje ledd regulerer gebyrsatsen for behandling av søknad om driftstillatelse for fornyelsesinnretninger. Gebyret er knyttet til årsgebyret for fornyelsesinnretningens klasse jf. § 2 sjette ledd. Gebyrsatsen multipliseres med 2 for behandling av søknad om driftstillatelse for nye fornyelsesinnretninger. Det samme gjelder ved flytting av faste fornyelsesinnretninger. Gebyrsatsen multipliseres med 1 for behandling av søknad om ny driftstillatelse der søknaden skyldes endringer i eksisterende fornyelsesinnretninger.

Fjerde ledd etablerer at reisetid og reisekostnader i forbindelse med behandling av driftstillatelse dekkes av årsgebyret.

§ 4 Ekstra timer og kostnader som skyldes forhold hos virksomheten

Første ledd regulerer de situasjonene der virksomhetene ikke legger til rette for tilsynets arbeid. Der manglende tilrettelegging hos aktørene fører til ekstra arbeid eller kostnader for Statens jernbanetilsyn, skal tilsynet fakturere virksomheten for ekstrakostnadene.

Nærmere om "ikke legger til rette for". Formuleringen er først og fremst ment å omfatte hindringer hos virksomhetene eller manglende oppfølging og samarbeidsvilje hos virksomhetene som *negativt påvirker* Statens jernbanetilsyns *mulighet* til å gjennomføre saksbehandling og tilsynsaktiviteter. Dersom en virksomhet ikke har lagt til rette for tilsynsmyndighetens arbeid, skal det tas betalt for ekstra kostnader.

Et eksempel på forhold som kan være omfattet av at virksomheten "ikke legger til rette" for tilsynets arbeid kan være at Statens jernbanetilsyn og en aktør har avtalt tilsyn, men ved oppmøte viser det seg at innretningen ikke er klar til drift. Aktuelle kostnader i slike tilfeller kan være tid og kostnader knyttet til å lage og gjennomføre en ny avtale på et annet tidspunkt og reisekostnader i den forbindelse.

Et annet eksempel kan være ekstra arbeid tilsynet har med å innhente og purre på etterspurte dokumenter som årsrapporter eller dokumentasjon på at et pålegg er gjennomført. Aktuelle kostnader i slike tilfeller kan være tid og kostnader Statens jernbanetilsyn har med å purre opp etterspurt informasjon.

Bestemmelsen er også ment å ha en allmennpreventiv virkning som skal stimulere virksomhetene til å legge til rette for et effektivt og kvalitativt godt tilsyn samtidig som kostnadsnivået holdes nede. Bestemmelsen vil ha en individuell preventiv virkning på virksomheter som ikke legger til rette for tilsynsarbeidet. I tillegg sikrer bestemmelsen at tilsynet får dekket faktiske ekstra kostnader i slike tilfeller, og den faktiske kostnaden plasseres der den hører hjemme.

Andre ledd er en unntaksbestemmelse. Reisetid og reisekostnader knyttet til løpende tilsynsaktiviteter er normalt dekket av årsgebyret. Dette følger forutsetningsvis av § 2. For reisetid og reisekostnader som oppstår på grunn av forhold nevnt i første ledd, faktureres imidlertid slike kostnader fullt ut. Det samme gjelder for ekstra reisetid og reisekostnader knyttet til søknad om driftstillatelse, se § 3 fjerde ledd.

§ 5. Innkreving, forfallsdato og tvangsgrunnlag for utlegg

Bestemmelsen er en videreføring av dagens regler.

§ 6. Overgangsbestemmelse og ikrafttredelse

Første ledd: Bestemmelsen innebærer at kun virksomheter som bidrar til klassifiseringen, vil nyte godt av den foreslåtte overgangsordningen i fornøyelsesinnretningsforskriften § 6-3, 1. ledd. Øvrige virksomheter må søke om ny driftstillatelse og betale saksbehandlingsgebyr i tillegg til årsgebyr.

Andre ledd regulerer at det skal ikke betales gebyr for midlertidig driftstillatelse eller søknad om driftstillatelse for innretninger som omfattes av overgangsordningen.

Tredje ledd angir tidspunkt for når forskriften trer i kraft.

§ 7. Opphevelse

Bestemmelsen opphever tidligere forskrift fra samme dato som denne forskrift trer i kraft.

12 Gebyrforskrift for taubaner

§ 1. Formål

Forskriften fastsetter Statens jernbanetilsyns gebyrer for tilsynsoppgaver med taubaner.

§ 2. Årsgebyr

Den som har driftstillatelse fra Statens jernbanetilsyn for taubane pr. 1. januar, skal betale et årlig gebyr per taubane. Årsgebyret gjelder for perioden 1. januar til og med 31. desember. Gebyret skal fastsettes slik taubanen var 1. januar.

Årsgebyret skal dekke Statens jernbanetilsyns kostnader med tilsyn med eksisterende taubaner, administrasjon, skadeundersøkelse, reisekostnader og andre felleskostnader.

Ved utstedelse av driftstillatelse betales årsgebyr.

Ved utstedelse av driftstillatelse for taubane der årsgebyret for innværende år er betalt, skal det ikke betales nytt årsgebyr før neste kalenderår.

Ved tilbakekall eller innlevering av driftstillatelse refunderes ikke betalt årsgebyr.

Følgende satser skal legges til grunn for årsgebyr:

Årsgebyr 2017	
Taubanetype	Pris
Skitau	Kr 3 000,-
Skitrekk med lengde mindre eller lik 400 meter	Kr 5 900,-
Skitrekk med lengde over 400 meter	Kr 10 900,-
Stolheis med faste klemmer med lengde mindre eller lik 400 meter	Kr 8 900,-
Stolheis med faste klemmer med lengde over 400 meter	Kr 15 000,-
Stolheis med løsbare klemmer	Kr 19 500,-
Kabelbaner	Kr 19 500,-
Totausbaner	Kr 19 500,-
Kabelkraner	Kr 19 500,-
Godstauaner	Kr 4 500,-

For taubaner som ikke passer noen av kategoriene i sjettede ledd settes årsgebyret etter taubanens lengde etter samme satser som skitrekk.

§ 3. Gebyr for behandling av søknad om driftstillatelse

Den som søker driftstillatelse for taubane skal betale gebyr.

Gebyret for søknad om driftstillatelse skal dekke Statens jernbanetilsyns kostnader med saksbehandlingen og omfatter tid til forberedelse, dokumentgjennomgang, besiktelse, rapportering, prøver og utsendelse av nødvendige dokumenter m.m.

Saksbehandlingen av driftstillatelse for ny taubane, flytting av eksisterende taubane samt sammensetting av brukte komponenter til ny taubane faktureres med 2 ganger årsgebyret. jf. § 2 sjette ledd. Saksbehandling av driftstillatelse ved endring av eksisterende taubane faktureres med 1 ganger årsgebyret jf. § 2 sjette ledd.

Reisetid og reisekostnader dekkes av årsgebyret.

§ 4. Ekstra timer og kostnader som skyldes forhold hos virksomheten

Ekstra arbeid som oppstår som en følge av at virksomheten ikke legger til rette for gjennomføringen av tilsynsmyndighetens arbeid faktureres etter medgått tid med timesats kr 1 200,-.

Ekstra kostnader, reisetid og reisekostnader som påløper etter denne bestemmelsen dekkes ikke av årsgebyret og faktureres i sin helhet.

§ 5. Gebyr for sertifisering av driftsledere

Gebyr for behandling og utstedelse av sertifikat for driftsledere og stedfortredere på taubane skal gebyrlegges med kr 3 600,-.

§ 6. Gebyr i forbindelse med omsetning av delsystemer og sikkerhetskomponenter for taubaner

Den som får pålegg etter § 1-6 annet ledd i lov om taubaner skal betale gebyr. Gebyret skal tilsvare kostnader med tilsynet. Gebyret faktureres etter medgått tid med timesats kr 1 200,-.

§ 7. Innkreving, forfallsdato og tvangsgrunnlag for utlegg

Statens jernbanetilsyn skal kreve inn gebyr etter denne forskrift.

Forfallsdato er en måned etter tidspunkt for utstedelse av gebyr.

Pålegg om gebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 8. Ikraftttredelse

Forskrift trer i kraft straks.

§ 9. Opphevelse

Fra samme tid oppheves forskrift om gebyr til Statens jernbanetilsyn for tilsyn med tau- og kabelbaner mv av 10. desember 2012 nr. 31.

13 Gebyrforskrift for fornøyelsesinnretninger

§ 1. Formål

Forskriften fastsetter Statens jernbanetilsyns gebyrer for tilsynsoppgaver med fornøyelsesinnretninger.

§ 2. Årsgebyr

Den som har driftstillatelse fra Statens jernbanetilsyn for fornøyelsesinnretninger per 1. januar, skal betale et årlig gebyr per fornøyelsesinnretning. Årsgebyret gjelder for perioden 1. januar til og med 31. desember. Gebyret skal fastsettes slik innretningen var 1. januar.

Årsgebyret skal dekke Statens jernbanetilsyns kostnader med tilsyn med eksisterende fornøyelsesinnretninger, administrasjon, skadeundersøkelse, reisekostnader og andre felleskostnader.

Ved utstedelse av driftstillatelse betales årsgebyr.

Ved utstedelse av driftstillatelse for innretninger der årsgebyret for innværende år er betalt, skal det ikke betales nytt årsgebyr før neste kalenderår.

Ved tilbakekall eller innlevering av driftstillatelse refunderes ikke betalt årsgebyr.

Følgende klasser med tilhørende satser skal legges til grunn for årsgebyret:

Årsgebyr 2017	
Fornøyelsesinnretninger	Pris
Gebyrklasse 1, liten innretning	Kr 3 000,-
Gebyrklasse 2, medium innretning	Kr 6 000,-
Gebyrklasse 3, stor innretning	Kr 13 200,-
Gebyrklasse 4, ekstra stor innretning	Kr 17 400,-

Fornøyelsesinnretninger skal klassifiseres etter kriteriene nedenfor.

Fornøyelsesinnretningen klassifiseres i den øverste klassen hvor innretningen tilfredsstiller minst to av kriteriene for klassen.

Fornøyelsesinnretningen klassifiseres minst i klassen under det øverste nivået hvor innretningen tilfredsstiller minst ett av kriteriene.

Den øverste klassen er "Ekstra stor innretning" og den nederste klassen er "Liten innretning".

Fotavtrykket er det arealet en innretning opptar av terrenget uttrykt i kvadratmeter. Fotavtrykket inkluderer ikke kø- og venteområder. Ved fastsettelsen av størrelsen av fotavtrykket skal sikkerhetssonen rundt innretningen regnes med.

Klasse 1 (Liten):

En fornøylesinnretning skal anses som liten hvis den

- (A) har et fotavtrykk mindre eller lik 65 kvadratmeter
- (B) roterer mindre eller lik 10 ganger per minutt
- (C) er konstruert eller produsert for barn som er 10 år eller yngre, eller for barn som er lavere enn 140 centimeter

Klasse 2 (Medium)

En fornøylesinnretning skal klassifiseres som medium hvis den

- (A) har et fotavtrykk større enn 65 kvadratmeter og mindre eller lik 185 kvadratmeter
- (B) er selvgående og trekker en eller flere passasjerenheter der bevegelse foregår langs bakken (for eksempel tog)
- (C) bringer brukeren til en høyde opp til og med 20 meter over bakken

Klasse 3 (Stor)

En fornøylesinnretning skal klassifiseres som stor hvis den

- (A) har et fotavtrykk større enn 185 kvadratmeter og mindre eller lik 740 kvadratmeter
- (B) bringer brukeren til en høyde større enn 20 meter og mindre eller like 35 meter over bakken, eller turens lengde er mindre eller lik 450 meter
- (C) består av mer enn 50 enheter eller har en kapasitet større eller lik 50 passasjerer

Klasse 4 (Ekstra stor):

En fornøylesinnretning skal klassifiseres som ekstra stor hvis den

- (A) har et fotavtrykk større enn 740 kvadratmeter
- (B) bringer brukeren til en høyde større 35 meter over bakken eller turens lengde overstiger 450 meter
- (C) har komplekse egenskaper eller kontroller (det vil si programmerbare logiske kontroller for sikkerhetsfunksjoner som kontroller av datamaskiner)

Statens jernbanetilsyn kan fastsette innretningsklassen individuelt hvis klassifiseringen etter 7. ledd er åpenbart urimelig.

§ 3. Gebyr for behandling av søknad om driftstillatelse

Den som søker driftstillatelse for fornøylesinnretning skal betale gebyr.

Gebyret for søknad om driftstillatelse skal dekke Statens jernbanetilsyns kostnader med saksbehandlingen og omfatter tid til forberedelse, dokumentgjennomgang, besiktelse, rapportering, prøver og utsendelse av nødvendige dokumenter m.m.

Saksbehandlingen av driftstillatelse for ny fornøylesinnretning og flytting av faste fornøylesinnretninger skal faktureres med 2 ganger årsgebyret. jf. § 2 sjette ledd. Saksbehandling av driftstillatelse ved endring av eksisterende fornøylesinnretning faktureres med 1 ganger årsgebyret jf. § 2 sjette ledd.

Reisetid og reisekostnader dekkes av årsgebyret.

§ 4. Ekstra timer og kostnader som skyldes forhold hos virksomheten

Ekstra arbeid som oppstår som en følge av at virksomheten ikke legger til rette for gjennomføringen av tilsynsmyndighetens arbeid faktureres etter medgått tid med timesats kr 1 200,-.

Ekstra kostnader, reisetid og reisekostnader som påløper etter denne bestemmelsen dekkes ikke av årsgebyret og faktureres i sin helhet.

§ 5. Innkreving, forfallsdato og tvangsgrunnlag for utlegg

Statens jernbanetilsyn skal kreve inn gebyr etter denne forskrift.

Forfallsdato er en måned etter tidspunkt for utstedelse av gebyr.

Pålegg om gebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 6. Overgangsbestemmelse og ikrafttredelse

Overgangsbestemmelsen i forskrift om fornøyelsesinnretninger § 6-3 første ledd, får kun anvendelse for virksomheter som per 01.01.2017 har gitt Statens jernbanetilsyn opplysninger for å foreta gebyrklassifisering av fornøyelsesinnretningen jf. § 2.

For innretninger som får driftstillatelse etter overgangsordningen skal det ikke betales gebyr for driftstillatelse.

Forskrift trer i kraft straks.

§ 7. Opphevelse

Fra samme tid oppheves forskrift om gebyr til Statens jernbanetilsyn for godkjenning av og tilsyn med innretninger til bruk i tivoli og fornøyelsesparker av 19. januar 2012 nr. 82.
